

Kommune & avfallsselskap

Kvalitetsveileder for husholdningsplast

Plastemballasje fra husholdninger og
husholdningslignende plastemballasje
fra næringsliv

Versjon 2

Plastretur sørger for innsamling og gjenvinning av all plastemballasje. Denne veilederen er for husholdningsplast. Med husholdningsplast menes:

- Alle typer forbrukerpakninger som ender som avfall hjemme.
- Alle typer forbrukerpakninger som ender som avfall hos bedrift eller næringsaktør. Dette kalles husholdningslignende plastemballasje fra næringslivet.
- Plastemballasjen kan være mykplast og hardplast.
- Emballasjen er ofte merket med sorteringsymbol.

1. Husholdningsplast

Om kvalitetsveiledningen

Veilederen er et hjelpemiddel for kommuner og avfallsselskap som har avtale med Plastretur om innsamling av plastemballasje fra husholdninger eller husholdningslignende plastemballasje fra næringsliv. Hensikten er å sikre riktig kvalitet på kildesortert plastemballasje.

Bakgrunn

Plastretur tilbyr henting, transport og gjenvinning av husholdningsplast. For å oppnå best mulig materialgjenvinning og minimere transport- og behandlingskostnader er det viktig at plastemballasjen er riktig kildesortert, ikke inneholder forurensninger og er tilstrekkelig ballet. Dette krever nødvendig og riktig informasjon i tillegg til gode rutiner og systemer under innsamling, balling og lagring. Avvik fra kvalitetskravene kan føre til problemer med transport og i sorterings- og gjenvinningsprosessen.

Veilederen skal hjelpe kommuner og avfallsselskap i sitt kvalitetsarbeid ved å:

- beskrive kvalitetskrav
- foreslå kvalitetsrutiner og ulike tiltak
- beskrive system for kvalitetskontroll som gjennomføres av Plastretur ved revisjoner og som kan utføres i egen regi

2. Husholdninger og næringsliv

Kvalitetskrav

Overordnede kvalitetskrav:

- Plastemballasjen skal ikke inneholde produktrester.
- Unngå andre forurensninger. F.eks plastprodukter som ikke er emballasje, EPS (isopor), vednett, landbruksplast og plast fra næringsliv som ikke defineres som husholdningslignende plastemballasje.
- Plastemballasjen skal ikke inneholde rester av farlig avfall, batterier, metaller eller annet som kan skade personer, miljø eller maskiner.

Krav til innsamlingssekker eller poser

- Bør være ikke-pigmentert og transparente.
- Helst laget av mest mulig gjenvunnet plast.
- Skal være påført innsamlers navn eller logo.
- Skal være merket med anvisning av hva som skal legges i sekken, som: «kun ren plastemballasje».

For Optibag-system:

- Innsamlingsposene bør være transparente med fargede flekker for maskinell gjenkjennelse.
- Størrelsen bør være minimum 45 x 30 x 15 cm. Mindre poser risikerer å ikke bli åpnet ved mottaksanlegg.
- Sekkene bør være delvis perforerte så de ikke brukes til andre formål, som matavfall.
- Posene skal kunne knyttes, men ikke ha bærehåndtak, for å redusere bruk til andre formål.

- Plastemballasjen skal være presset i baller og bindes med ståltråder i én retning.
- Kryssbinding skal unngås og det skal ikke benyttes flere ståltråder enn nødvendig.
- Galvanisert ståltråd skal ikke brukes. Dette fordi det kan gi store utfordringer ved åpning av baller hos sorteringsanlegg.
- Ballene skal ha firkantet form slik at de kan lett lastes på bilen for å oppnå optimal vekt.
- Optimal ballestørrelse er ca. 500 kg: 1,1m * 1,1 m * 1,2m.
- Dersom Aktøren vurderer nyanskaffelse av ballepresse eller endring av ballingsrutine skal PR kontaktes.

3. Krav og veiledning til riktig sortering

Slik gjøres det!

Godkjent plastemballasje fra husholdninger og husholdningslignende plastemballasje fra næringsliv

Plastkategori	Eksempler	Kommentar	Bildeeksempler
FOLIE	<ul style="list-style-type: none"> • bæreposer • folie til frukt og lignende • bobleplast 		
HARDPLAST	<ul style="list-style-type: none"> • flasker og kanner • potter og brett • beger 	Flasker med pant skal i egen innsamling.	
FAREMERKET EMBALLASJE	Tom og tørr emballasje, som er «faremerket» med «advarel» og ikke med «fare», kan sorteres som plast.	Se detaljer under «plastemballasje for kjemikalier og farlige stoffer»	

Forurensninger og plast som ikke skal leveres i returordningen

Dette utgjør trekk ved kvalitetsrevisjon

Avfallstype	Beskrivelse og eksempler	Veiledning til innbygger eller avfallsbesitter
TILGRISSET ELLER FORURENSET EMBALLASJE	Emballasje med: <ul style="list-style-type: none"> matrester og andre produktrester medisinsk avfall 	<ul style="list-style-type: none"> Emballasje som er umulig å få tom nok for rester, skal kastes i restavfall. Emballasje med rester av farlig avfall skal leveres til mottak for farlig avfall. Emballasje med rester av medisinsk avfall skal håndteres spesielt.
EMBALLASJE FRA NÆRINGS-LIVET ELLER LANDBRUKSPLAST	Transportfolie, landbruksplast eller annen plastemballasje fra næringsliv og landbruk. Dette gjelder ikke husholdningslignende plastemballasje.	Plastemballasjen skal leveres i returordningen for nærings- og landbruksplast.
UØNSKET PLAST-EMBALLASJE	<ul style="list-style-type: none"> EPS (isopor) ved- og juletrenett kassetter og videokassetter 	Dette skal ikke i plastinnsamlingen, men sorteres som restavfall eller leveres på gjenvinningsstasjon. EPS fra næringslivet bør samles inn separat via egen innsamler. Kanner bør ikke være større enn 25 liter.
PLAST SOM IKKE ER EMBALLASJE	<ul style="list-style-type: none"> leker presenninger klær og sko sykkeldekk- og slanger hagemøbler og hageslanger skumplast / skumgummi tau, snorer og elektriske ledninger badebasseng og badebatter plastjuletrær bleier medisinske artikler 	Sorteres i egen returordning eller i restavfallet.
IKKE-PLAST	<ul style="list-style-type: none"> matavfall papp og papir tekstiler glass metall trevirke EE-avfall 	Sorteres i egen returordning eller i restavfallet.
FAREMERKET EMBALLASJE	Batterier, samt bensin- og oljekanner med produktrester er det særlig viktig å unngå at samles inn sammen med plastemballasjen grunnet brannfare. Se tabell under for flere detaljer	

Plastemballasje for kjemikalier og farlige stoffer

Det gjelder spesielle regler for faremerket plastemballasje:

Faremerking	Budskap til innbygger eller avfallsbesitter
 Akutt giftig Oksiderende Gass under trykk	Hvis emballasjen er merket med et av disse symbolene, skal den alltid leveres til mottak for farlig avfall.
 Eksplosjonsfarlig Kronisk helsefare Fare Brannfarlig Fare	
 Etsende Kronisk helsefare Advarsel Miljøfare	Tom og tørr emballasje som er merket med disse symbolene kan kildesorteres som plastemballasje. Hvis emballasjen ikke er tom, skal den leveres til mottak for farlig avfall. Emballasjen kan være merket med flere faresymboler. Det er viktig å sjekke alle før plasten kildesorteres.
 Brannfarlig Advarsel Helsefare	

4. Kontroll og oppfølging

Sørg for god kontroll

Plastretur gjennomfører jevnlige revisjoner for å sikre god kvalitet. I tillegg gjennomføres det mottakskontroll ved anleggene som mottar plastemballasjen.

Kvalitetsrevisjoner

Kvalitetsrevisjonene gjennomføres som anmeldte besøk av Plastretur eller en tredjepart. Kvalitetsanalyser kan gjennomføres hos kommune, avfallsselskap eller på et sorteringsanlegg som mottar plasten.

Revisjonen skal kontrollere kvalitet, gjennomgå rutiner og gi veiledning om forbedringer. Resultatene fra revisjonene avgjør videre oppfølging og ligger til grunn for den økonomiske godtgjørelsen fra Plastretur.

Før revisjonen skal en sjekkliste fylles ut og returneres. Det må tilrettelegges for et egnet areal, minimum tre lokale deltagere og utstyr for gjennomføringen av plukk-analysen. Analysen gjennomføres normalt på ballett vare, men hvis det er mer hensiktsmessig kan kontrollen utføres på uballett vare. Etter revisjonen skriver Plastretur en rapport som inneholder anmerkninger, avvik og forbedringsforslag.

Mottakskontroll hos sorterings- og gjenvinningsanlegg

Sorterings- og gjenvinningsanleggene Plastretur har avtale med, utfører alltid visuell mottakskontroll. Ved avvik vil Plastretur kontakte avsender av materialet.

Sorteres
som plast

5. Anbefalte informasjonstiltak

Klar, ferdig, rent!

God og enkel informasjon sikrer nødvendig kunnskap, motivasjon og riktig kildesortering. Plastretur tilbyr materiell for å øke innsamlingen av plastemballasje og forbedre kvaliteten.

Pressemeldinger, anbefalte tekster, veiledning, aktuelle nyhetssaker og bilder er tilgjengelig på Grønt Punkt Norge sine hjemmesider og via nyhetsbrev. Sortere.no er også en viktig veiledning til riktig kildesortering av emballasje. Sørg derfor for at sortere.no til enhver tid er oppdatert deres lokale forhold. Kontakt LOOP for mer informasjon.

Informasjon om «Ren nok»

Plastretur oppfordrer til å bruke disse budskapene:

- Spis opp maten din og bruk opp hele produktet før du kildesorterer.
- Når emballasjen er tom for produktrester kan du legge den i plastinnsamlingen.
- Bruk sunn fornuft. Nødvendig skylling av plastemballasjen kan gjøres med kaldt vann, emballasjen kan også tømmes ved hjelp av tørkepapir eller en brødskive.
- Er emballasjen vanskelig å rengjøre nok, bør den sorteres som restavfall.

I tillegg er det nyttig å være klar over:

- Emballasje med produktrester er en hygieneutfordring og kan grise til ren plast.
- Svært skitten plast gir hygieneutfordringer på lagringsplass og på sorteringsanlegg, og gir dårligere kvalitet på gjenvunnet plast.

Gode informasjonskanaler er nettsider og apper, presseoppslag, tilsendt informasjon, informativ merking i henhold til merkeordningen på innsamlingsutstyr og direkte tilbakemeldinger ved henting. Ta kontakt om dere ønsker anbefalinger til utforming og merking av sekker, poser eller andre oppsamlingsenheter.

Informasjon om «Det nytter!»

Plastretur oppfordrer til å aktivt bruke budskap om at kildesortering nytter:

- For hver kilo gjenvunnet plast sparer vi to kilo olje.
- Vi må bruke råvarene våre flere ganger, og det gjør vi når vi materialgjenvinner.

Informasjon om «Slik sorterer du»

- Plasten bør legges løst i innsamlingssekken, helst ikke «pose-i-sekk», for å gjøre sorteringen på anlegg enklere.
- Sørg for tilpasset informasjon til innflyttere, fremmedspråklige, studenter, bofellesskap, skoler, barnehager og virksomheter med husholdnings-lignende plastemballasje.
- Beskriv henteløsningen og sørg for varsling av hentetidspunkter.
- Tydelig merking på dunker, fellesløsninger og eventuelle bringepunkter, i henhold til merkeordningen.
- Sørg for at avvik meldes inn og følges opp.

Forklaring på symbolene:

Nei, takk!
For mye produktrester.

OK!
Litt produktrester, men godkjent.

Ja, takk!
Tom for produktrester.

Hva er rent nok? Her er noen eksempler.

6. Anbefalte tiltak og prosedyrer

Veien til mål

Det er viktig med faste rutiner og prosedyrer i hele verdikjeden. Fra informasjonsarbeid og henting av plastemballasje, via eventuell sortering eller omlasting og balling, merking, til lastning på bil.

Rutiner og forankring

For å sikre god kvalitet er det viktig med gode rutiner og forankring av tiltak i hele virksomheten:

Lokal forankring og involvering av ansatte

Tiltak og rutiner må forankres i virksomheten. Det er avgjørende at rutiner utformes slik at de kan følges i praksis. Medarbeidere som utfører det praktiske arbeidet bør involveres i utvikling av rutiner. I tillegg bør rutinene forankres i ledelsen, som har det overordnede ansvaret.

Opplæring og kompetanse

Det er viktig å sørge for kurs og opplæring av medarbeidere som utfører det praktiske arbeidet, og andre involverte.

Krav til underleverandører

Det må stilles tilsvarende krav til underleverandører som til egen virksomhet. Dette betyr at underleverandører skal ha et kvalitetssystem som inneholder nødvendige rutiner og oppfølging for å sikre verdikjedens krav til kvalitet. Underleverandører må følges opp for å sikre at nødvendige rutiner følges.

Kontroll og evaluering

Systematisk evaluering av kvalitetsarbeidet er viktig. Avviksrapportering og måling av oppnådd kvalitet er gode verktøy i dette arbeidet.

Prosedyrer ved innsamling

Innarbeidede rutiner og prosedyrer for henting, transport, mottak og balling er viktig:

Kontroll ved henting og tømning

Ved henting av husholdningsplast kan renovatøren oppdage feilsortering ved visuell kontroll og vurdering av vekt (høy vekt tyder på feilsortering). Det bør være rutiner som sørger for at renovatøren etterlater åpnebare avvik på hentestedet, og legger igjen melding om dette. I tillegg til at avviket rapporteres og behandles.

Nedgravde løsninger

Kontroll fra renovatør er vanskelig ved renovasjonsløsninger som samlebeholdere, avfallssug eller nedgravde løsninger. Det er derfor viktig å ha gode rutiner for visuell kontroll på anlegget hvor plasten blir tømt.

Optisk sortering

Ved optisk sortering bør det være tekniske løsninger i sorteringsanlegget som sikrer at poser med feil innhold, for eksempel unormalt høy vekt eller feil pose, blir utsortert som restavfall.

Samlastning i en-kammerbil:

Henting av plastemballasje i samme kammer som andre fraksjoner krever spesiell årvåkenhet og anbefales ikke. Det er arbeidskrevende og stor risiko for kvalitetssavvik.

Prosedyrer ved omlasting, intern transport, balling, merking og lagring

Det er risiko for at kvaliteten på plastemballasjen blir dårligere i forbindelse med omlasting, intern transport og balling. I de fleste tilfeller skyldes dette manglende rutiner, opplæring og oppfølging.

De viktigste kvalitetstiltakene er:

1. Skriftlige og innarbeidede arbeidsrutiner og fysiske forhold som forhindrer sammenblanding med andre fraksjoner ved mellomagring, intern transport og renhold rundt balleområdet.
2. Skriftlige og innarbeidede rutiner som sikrer korrigerende avvik og avviksregistrering.
3. Informasjon og opplæring av renovatører og operatører som håndterer plastemballasjen før, under og etter balling.
4. Merking og lagring av baller etter Plastreturs krav.
5. Oppfølging av avtaler med underentreprenører.

Ved bytte av materialfraksjon i lasteutstyr, ballepresse eller losseplass er det veldig viktig med tømning og rydding.

Prosedyre for egenkontroll

For å sikre jevn og god kvalitet på plastemballasjen, bør den kontrolleres jevnlig gjennom egenkontroller, i tillegg til Plastretur sine kvalitetsrevisjoner. Ved mistanke om dårlig kvalitet i ulike bo-områder eller hos virksomheter bør disse undersøkes hver for seg. Det vil kartlegge hvor innsatsen for kvalitetsforbedringer bør legges. Plastretur har en prosedyre for egenkontroll som kan sendes ved forespørsel.

Kun REN
plast-
emballasje

Sekken skal knytes igj!

Tilgriset plastemballasje må skylle vann.

Nei takk:

Isopor, vednett, gummi, stroppeånd og annen plast som ikke er emballasje.

Så enkelt
er det

Kontakt oss via:

appen «Min renovasjon»

telefon: 67504050

renovasjon@baerum.kommune.no

www.baerum.kommune.no

Innen 2030 skal 55 prosent av all plastemballasje materialgjenvinnes. Skal vi nå kravene må vi øke mengden og kvaliteten på kildesortert plastemballasje. Det krever innsats i hele verdikjeden. Takk for at dere bidrar!

Når emballasjen går rundt, går verden framover.

Plastretur

Har du spørsmål? Ta kontakt med Plastretur.

Kristian Nordby, prosjektleder kommuner: kristian@plastretur.no
Petter Aaby Vebenstad, kvalitetssjef: petter@plastretur.no